

kaa uudelleen organisoitaessa on kaikki mahdollisuudet vahvistaa nimenomaan näiden ”pehmeiden” keinojen käyttöä. Näin on menetelty sekä Ruotsissa että Norjassa. Meidän on saatava aikaan poliittisella tuella alkoholipoliittinen ohjelma, joka esimerkiksi Työterveyslaitoksen malliin synnyttäisi alalle sellaisia valtakunnallisia ohjelmia, joissa

alkoholiongelmien ehkäisyyn pureuduttaisiin pitkäjänteisen soveltavan tutkimuksen, valistuksen ja koulutuksen yhteistoimin. Riippuen ongelmakokonaisuudesta mukana olisivat milloin vapaaehtoisjärjestöt, milloin viranomaiset, milloin taas esimerkiksi päihdehuolto. Vapaan alkoholin myötä ei meillä kertaikkiaan enää ole varaa

mitätöidä valistuksen keinovalikoimaa. Siihen on vain varattava riittävästi resursseja ja rakennettava niiden varaan pitkäjänteisiä ehkäisevän kansanterveys-työn ohjelmia. Monopolin olemassaoloa ne eivät kuitenkaan parhaimmillaankaan voi korvata, vain täydentää.

LEENA WARSELL

KÄRSIMÄTÖN TYYPI VASTAA LEENA WARSELLILLE

Leena Warsell kommentoi tämän lehden numerossa 4/94 virittävyttä koskenutta pohdiskelua tavalla, johon minulla ei ole paljonkaan sanomista.

Omia harhojani varmaan oli virittävyden *teorian* kehittelyn ja kommentoinnin haikaileminen. Kenties tuo käsite on tehnyt parhaan palveluksen tekemällä itseään koskevan teoretisoinnin tarpeettomaksi? Tosin mielessäni piilee pieni mutta: jospa käytännön valistustyön tulokset olisivat parempia, jos teoria olisi vielä terävämpi. Onko realistista kuvitella näin?

Asiaa mutkistaa vielä se

Warsellin mainitsema tosiasia, että joukkotiedotuksen, valistuksen yms. ilmiöiden vaikutuksen tutkiminen on perin vaikeaa. Se on osoittautunut yhä vain vaikeammaksi, jopa niin että tiedotusopissa koko ns. vaikutustutkimus tuntuu ainakin sillä nimellä vähitellen kuihtuvan pois.

Warsell luettelee valistuksen myönteisiä aikaansaannoksia (huom.! kartan siis sanaa vaikutus). Hyvä niin. Varmaan olen kärsimätön tyyppi, joka olisi toivonut vielä rajumpia näyttöjä. Lienenkö ainoa, joka valistuksen näkökulmasta on jonkin verran pettynyt, kun

löytyy vain yksi tekijä, joka ilmeisen yksiselitteisesti (?) on laskenut alkoholin kokonaiskulutusta Suomessa edes vähän: taloudellinen lama?

Vai onko sekään, jos koti-viinin ja -oluen tuotanto- ja kulutusluvut lasketaan mukaan, niin mahdotonta kuin lieneekin päästä niissä täsmällisyyteen. Onneksi kokonaiskulutus ei ole ainoa relevantti asia, kuten Warsell osoittaa. Kiitos hänelle joka tapauksessa hyvästä puheenvuorosta.

PERTTI HEMÁNUS